VYKONÁVACIA SMERNICA KOMISIE 2014/111/EÚ

zo 17. decembra 2014,

ktorou sa mení smernica 2009/15/ES, pokiaľ ide o prijatie určitých kódexov a s tým súvisiacich zmien určitých dohovorov a protokolov Medzinárodnou námornou organizáciou (IMO)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/15/ES z 23. apríla 2009 o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí a pre príslušné činnosti námorných úradov ([1]), a najmä na jej článok 7 ods. 2,

Konajúc v súlade s postupom kontroly zhody stanoveným v článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2099/2002, ktorým sa ustanovuje Výbor pre bezpečnosť na mori a pre zabránenie znečisťovania z lodí (COSS) ([2]),

keďže:

(1) Podľa článku 5 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2099/2002 členské štáty a Komisia spolupracujú, aby bol v prípade potreby stanovený spoločný postoj alebo prístup na príslušných medzinárodných fórach z hľadiska zníženia rizika kolízie medzi právnymi predpismi Spoločenstva v oblasti námornej dopravy a medzinárodnými nástrojmi.

(2) Smernica 2009/15/ES predstavuje spolu s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009 ([3]) jeden ucelený právny predpis, v ktorom sú činnosti uznaných organizácií upravené jednotne podľa rovnakých zásad a definícií. Podľa článku 3 ods. 2 smernice 2009/15/ES, ak sa členský štát vzhľadom na lode plávajúce pod jeho vlajkou rozhodne udeliť organizáciám oprávnenie vykonávať v jeho mene inšpekcie a prehliadky týkajúce sa štatutárnych osvedčení, týmito povinnosťami poverí len uznané organizácie, čo podľa článku 2 písm. g) uvedenej smernice, znamená organizáciu uznanú v súlade s nariadením (ES) č. 391/2009. Preto má súbor pravidiel, na základe ktorých sú uvedené organizácie uznané, vplyv na obidva právne akty.

(3) Pojem „medzinárodné dohovory“ je vymedzený v článku 2 písm. d) smernice 2009/15/ES ako Medzinárodný dohovor o bezpečnosti ľudského života na mori z 1. novembra 1974 (SOLAS 74) s výnimkou kapitoly XI-2 prílohy k nemu, Medzinárodný dohovor o nákladovej značke z 5. apríla 1966 a Medzinárodný dohovor o zabránení znečisťovaniu z lodí z 2. novembra 1973 (MARPOL) spolu s ich príslušnými protokolmi a zmenami a doplneniami a súvisiacimi záväznými kódexmi vo všetkých členských štátoch v ich aktuálnom znení.

(4) Zhromaždenie IMO schválilo na svojom 28. zasadnutí kódex na vykonávanie nástrojov IMO (kódex III) uvedený v rezolúcii IMO A.1070(28) zo 4. decembra 2013, ako aj zmeny Medzinárodného dohovoru o nákladovej značke, s cieľom zabezpečiť, aby sa kódex III spolu so súvisiacim systémom auditu vlajkového štátu stali povinnými, ako sa uvádza v rezolúcii IMO A.1083(28) zo 4. decembra 2013.

(5) Výbor IMO pre ochranu morského prostredia (MEPC) schválil na svojom 66. zasadnutí zmeny protokolu z roku 1978 k dohovoru MARPOL uvedené v rezolúcii MEPC.246(66) zo 4. apríla 2014 a protokolu z roku 1997 k dohovoru MARPOL v znení upravenom protokolom z roku 1978, ktorý sa k nemu vzťahuje, ako sa uvádza v rezolúcii MEPC.247(66) zo 4. apríla 2014, s cieľom zabezpečiť, aby sa kódex III spolu so súvisiacim systémom auditu vlajkového štátu stali povinnými.

([1]) Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 47.
([2]) Ú. v. EÚ L 324, 29.11.2002, s. 1.
([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009 z 23. apríla 2009 o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí (Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 11).

(6) Výbor IMO pre námornú bezpečnosť (MSC) schválil na svojom 93. zasadnutí zmeny k dohovoru SOLAS uvedené v rezolúcii MEPC.366(93) z 22. mája 2014 a protokolu z roku 1988 k Medzinárodnému dohovoru o nákladovej značke, ako sa uvádza v rezolúcii MEPC.375(93) z 22. mája 2014, s cieľom zabezpečiť, aby sa kódex III spolu so súvisiacim systémom auditu vlajkového štátu stali povinnými.

(7) Výbor IMO pre ochranu morského prostredia na svojom 65. zasadnutí a Výbor IMO pre námornú bezpečnosť na svojom 92. zasadnutí schválili kódex IMO pre uznané organizácie (kódex RO), ako sa uvádza v rezolúcii MSC.349(92) z 21. júna 2013.

(8) MEPC schválil na svojom 65. zasadnutí zmeny protokolu z roku 1978 k dohovoru MARPOL s cieľom zabezpečiť, aby sa kódex RO stal povinným, ako je stanovené v rezolúcii MEPC.238(65) zo 17. mája 2013.

(9) MSC schválil na svojom 92. zasadnutí zmeny dohovoru SOLAS a protokolu z roku 1988 k Medzinárodnému dohovoru o nákladovej značke s cieľom zabezpečiť, aby sa kódex RO stal povinným, ako je stanovené v rezolúcii MSC.350(92) a v rezolúcii MSC.356(92) z 21. júna 2013.

(10) Preto sa očakáva, že kódex III a kódex RO nadobudnú účinnosť v období od 1. januára 2015 do 1. januára 2018 v súlade s platnými pravidlami pre prijatie, ratifikáciu a nadobudnutie účinnosti zmien každého z príslušných dohovorov IMO.

(11) Dňa 13. mája 2013 prijala Rada rozhodnutie Rady 2013/268/EÚ o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v rámci Medzinárodnej námornej organizácie (IMO) v súvislosti s prijatím určitých kódexov a s tým súvisiacich zmien určitých dohovorov a protokolov ([1]). V súlade s článkom 5 uvedeného rozhodnutia poverila Rada členské štáty, aby vyjadrili svoj súhlas s tým, že budú viazané, v záujme Únie a s výhradou vyhlásenia uvedeného v prílohe k uvedenému rozhodnutiu, zmenami uvedenými v odôvodneniach 4 až 9 tejto smernice.

(12) Ako sa uvádza vo vyhlásení v prílohe k rozhodnutiu Rady 2013/268/EÚ, členské štáty sa domnievajú, že kódex III a kódex RO obsahuje súbor minimálnych požiadaviek, ktoré jednotlivé štáty môžu podľa potreby rozpracovať a zlepšiť s cieľom zvýšiť námornú bezpečnosť a ochranu životného prostredia.

(13) Takisto sa tam uvádza, že žiadne ustanovenie kódexu III a kódexu RO sa nesmie vykladať ako akékoľvek obmedzenie ani ohraničenie plnenia povinností členských štátov podľa práva Únie, pokiaľ ide o vymedzenie pojmov „štatutárne osvedčenia“ a „osvedčenia o triede“, rozsah povinností a kritérií stanovených pre uznané organizácie a povinnosti, ktoré Európskej komisii vyplývajú pri uznávaní organizácií, ich posudzovaní a prípadne ukladaní nápravných opatrení alebo sankcií uznaným organizáciám. V tom istom vyhlásení sa uvádza, že v prípade auditu IMO, členské štáty vyhlasujú, že by sa mal overiť súlad len s tými ustanoveniami medzinárodných dohovorov, ktoré členské štáty prijali, vrátane podmienok tohto vyhlásenia.

(14) V právnom poriadku Únie sú v rozsahu pôsobnosti smernice 2009/15/ES, ako aj nariadenia (ES) č. 391/2009 zahrnuté odkazy na „medzinárodné dohovory“, ako sa uvádza v odôvodnení 3. V tomto rámci sa zmeny dohovorov IMO automaticky začleňujú do práva Únie v čase, keď nadobudnú účinnosť na medzinárodnej úrovni, vrátane príslušných právne záväzných kódexov, ako napríklad kódexu III a kódexu RO, ktoré sú z tohto dôvodu súčasťou nástrojov IMO relevantných pre uplatňovanie smernice 2009/15/ES.

(15) Zmeny medzinárodných dohovorov však môžu byť vylúčené z rozsahu pôsobnosti právnych predpisov Únie v oblasti námornej dopravy v súlade s postupmi kontroly zhody, ak spĺňajú minimálne jedno z dvoch kritérií stanovených v článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2099/2002.

(16) Komisia vyhodnotila zmeny dohovorov IMO v súlade s článkom 5 nariadenia (ES) č. 2099/2002 a stanovila, že medzi kódexom III a kódexom RO na jednej strane a smernicou 2009/15/ES a nariadením (ES) č. 391/2009 na strane druhej existuje niekoľko rozdielov.

([1]) Ú. v. EÚ L 155, 7.6.2013, s. 3.

(17) Po prvé, v odseku 16.1 časti 2 kódexu III sa stanovuje minimálny zoznam zdrojov a procesov, ktoré vlajkové štáty musia vytvoriť, vrátane poskytovania administratívnych pokynov vzťahujúcich sa okrem iného na osvedčenia o triedach lodí požadované vlajkovým štátom s cieľom preukázať súlad so štrukturálnymi, mechanickými, elektrickými a/alebo inými požiadavkami medzinárodného dohovoru, ktorého je daný vlajkový štát zmluvnou stranou, alebo požiadavky vnútroštátnych predpisov daného vlajkového štátu. Ako sa však podrobne uvádza v odôvodnení 21 uvedenom nižšie, právo Únie rozlišuje medzi štatutárnymi osvedčeniami a osvedčeniami o triede. Osvedčenia o triede sú dokumentmi súkromnej povahy a nie sú ani aktmi vlajkového štátu, ani aktmi vydanými v mene vlajkového štátu. Toto ustanovenie kódexu III sa v skutočnosti vzťahuje na kapitolu II-1, časť A-1, predpis 3-1 dohovoru SOLAS, v ktorom sa stanovuje, že lode musia byť navrhnuté, skonštruované a udržiavané v súlade so štrukturálnymi, mechanickými a elektrickými požiadavkami klasifikačnej spoločnosti, ktorá je uznaná správou v súlade s ustanoveniami nariadenia XI-1/1. 1. V dohovore SOLAS sa jasne identifikuje loď alebo jej právne zastúpenie voči vlajkovému štátu ako predmet tejto požiadavky. Okrem toho, ak uznaná organizácia vystupuje ako klasifikačná spoločnosť, vydáva osvedčenia triede lode v súlade s vlastnými pravidlami, postupmi, podmienkami a súkromnými zmluvnými dohodami, ktorých vlajkový štát nie je zmluvnou stranou. Toto ustanovenie kódexu III je preto v rozpore s tým, ako sú činnosti súvisiace s vymedzením triedy a štatutárne činnosti vymedzené v existujúcich právnych predpisoch EÚ.

(18) Po druhé, v odseku 18.1 časti 2 kódexu III sa vyžaduje, aby vlajkový štát určil, či má uznaná organizácia primerané zdroje a technické, riadiace a výskumné kapacity na splnenie úloh, ktorými je poverená „*a to len vo vzťahu k lodiam, ktoré sú oprávnené plaviť sa pod jeho vlajkou*“. Tento aspekt je naproti tomu podľa práva Únie upravený ako požiadavka na účely uznávania, ako sa uvádza v kritériu A.3 v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 391/2009, vo vzťahu k celej flotile v danej triede príslušnej organizácie, bez rozlišovania na základe vlajky. Pokiaľ by sa vyššie uvedené ustanovenie kódexu III začlenilo do práva Únie, obmedzilo by sa tým uplatňovanie kritéria A.3 v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 391/2009 týkajúceho sa uznaných organizácií iba na lode plávajúce pod vlajkou členských štátov, čo je v rozpore s požiadavkami platnými v súčasnosti.

(19) Po tretie, v odseku 19 časti 2 kódexu III sa zavádza ustanovenie zakazujúce, aby vlajkový štát poveroval svoje uznané organizácie právomocou klásť na lode iné než lode oprávnené plávať pod jeho vlajkou akékoľvek požiadavky týkajúce sa okrem iného ich klasifikačných pravidiel, požiadaviek alebo postupov. Podľa smernice 2009/15/ES môžu členské štáty poveriť organizácie, aby konali v ich mene pri štatutárnom osvedčovaní ich flotily len v prípade, ak je uvedená organizácia uznaná a je na tento účel monitorovaná v súlade s nariadením (ES) č. 391/2009. Podľa tohto rámca musia uznané organizácie ako také spĺňať určité požiadavky týkajúce sa ich príslušných činností v rámci ich klasifikovanej flotily, bez ohľadu na vlajku. Toto sa vzťahuje na väčšinu kritérií stanovených v prílohe I nariadenia (ES) č. 391/2009, ako aj na iné záväzky, najmä článok 10 ods. 4 uvedeného nariadenia. Pokiaľ by sa vyššie uvedené ustanovenie kódexu III začlenilo do práva Únie, obmedzilo by sa tým uplatňovanie existujúcich požiadaviek na uznanie uvedených v nariadení (ES) č. 391/2009, okrem iného pokiaľ je možné označiť ich za pravidlá, požiadavky a postupy týkajúce sa činnosti uznaných organizácií, iba na lode plaviace sa pod vlajkou členských štátov.

(20) Po štvrté, v oddiele 1.1 časti 2 kódexu RO sa „uznané organizácie“ definujú ako organizácie, ktoré sú hodnotené vlajkovými štátmi a spĺňajú požiadavky časti 2 kódexu RO. Naproti tomu sa v článku 2 písm. g) smernice 2009/15/ES stanovuje, že uznaná organizácia je „*organizácia uznaná v súlade s nariadením (ES) č. 391/2009*“. Na základe hodnotenia Komisie uvedeného v odôvodneniach 21 až 23 sa zdá, že niekoľko ustanovení v časti 2 kódexu RO je nezlučiteľných s nariadením (ES) č. 391/2009. Uznaná organizácia v zmysle definície v kódexe RO by teda nespĺňala všetky požiadavky nariadenia (ES) č. 391/2009 a nezodpovedala by tak definícii uznanej organizácie podľa právnych predpisov Únie.

(21) Po piate, v oddiele 1.3 časti 2 kódexu RO sa „štatutárne osvedčovanie a poskytovanie služieb“ definuje ako jediná kategória činností, ktorú má uznaná organizácia právo vykonávať v mene vlajkového štátu, vrátane vydávania osvedčení, ktoré sa týkajú štatutárnych požiadaviek aj požiadaviek súvisiacich s triedou. Naproti tomu definície stanovené v článku 2 písm. i) a k) smernice 2009/15/ES jasne rozlišujú medzi „štatutárnymi osvedčeniami“, t. j. osvedčeniami vydanými vlajkovým štátom alebo v mene vlajkového štátu v súlade s medzinárodnými dohovormi, a „osvedčeniami o triede“, t. j. dokladmi vydanými uznanou organizáciou, ako klasifikačnou spoločnosťou, ktoré osvedčujú spôsobilosť lode na konkrétne použitie alebo prevádzku v súlade s pravidlami a postupmi, ktoré táto uznaná organizácia stanovila a zverejnila. Z toho vyplýva, že podľa práva Únie sa štatutárne osvedčenia a osvedčenia o triede líšia a majú odlišný charakter. Konkrétne, štatutárne osvedčenia majú verejný charakter, zatiaľ čo osvedčenia o triede majú súkromný charakter a vydáva ich klasifikačná spoločnosť v súlade s vlastnými pravidlami, postupmi a podmienkami. Z toho vyplýva, že osvedčenia o klasifikácii vydané lodiam uznanou organizáciou s cieľom potvrdiť súlad s klasifikačnými pravidlami a postupmi vrátane prípadov keď ich overuje vlajkový štát ako dôkaz súladu s kapitolou II-I, časťou A-1, predpisu 3-1 dohovoru SOLAS, sú dokumenty striktne súkromného charakteru, a nie sú to teda ani akty vlajkového štátu ani akty vydávané v jeho mene. V kódexe RO sa „štatutárne osvedčovanie a poskytovanie služieb“ systematicky označuje ako činnosť, ktorú uznaná organizácia

vykonáva „*v mene vlajkového štátu*“, čo odporuje právnemu rozlíšeniu, ktoré je zakotvené v práve Únie. Bez ohľadu na tento rozpor vyplýva z tohto ustanovenia kódexu RO, ak by bolo prijaté ako záväzná norma právneho poriadku Únie, zjavné riziko, že požiadavky na uznanie uvedené v nariadení (ES) č. 391/2009, ktoré sa týkajú všetkých činností organizácie bez ohľadu na vlajku, už nebude možné v rámci EÚ presadzovať. Vzhľadom na prepojenie medzi týmito dvoma nástrojmi, ako je vysvetlené v odôvodnení 2, sa toto riziko vzťahuje aj na smernicu 2009/15/ES.

(22) Po šieste, v oddiele 3.9.3.1 časti 2 kódexu RO je stanovený mechanizmus spolupráce medzi uznanými organizáciami výhradne v rámci stanovenom vlajkovým štátom za účelom štandardizácie postupov súvisiacich s vydávaním štatutárnych osvedčení alebo so službami poskytovanými v mene vlajkového štátu, zatiaľ čo v oddiele 3.9.3.2 časti 2 toho istého kódexu sa zavádza rámec „*stanovený vlajkovým štátom alebo skupinou vlajkových štátov*“ s cieľom regulovať spoluprácu medzi uznanými organizáciami týkajúcu sa technických aspektov a aspektov súvisiacich s bezpečnosťou pri „*vydávaní štatutárnych osvedčení a poskytovaní služieb lodiam […] v mene uvedeného vlajkového štátu či vlajkových štátov*.“ Naproti tomu, podľa práva Únie sa spolupráca medzi uznanými organizáciami riadi podľa článku 10 ods. 1 nariadenia (ES) č. 391/2009, v ktorom sa vyžaduje, aby sa uznané organizácie medzi sebou radili s cieľom zachovať rovnocennosť a dosiahnuť harmonizáciu svojich pravidiel a postupov a ich uplatňovania, a ktorým sa stanovuje aj rámec pre vzájomné uznávanie osvedčení o triede pre materiály, vybavenie a súčiastky vo vhodných prípadoch. Tieto dva procesy spolupráce podľa článku 10 ods. 1 sa týkajú súkromných činností uznaných organizácií vystupujúcich ako klasifikačné spoločnosti, a preto sa uplatňujú bez rozlišovania na základe vlajky. Pokiaľ by sa tieto mechanizmy spolupráce stanovené v kódexe RO začlenili do práva Únie, obmedzila by sa tým pôsobnosť rámca pre spoluprácu stanoveného nariadením (ES) č. 391/2009 týkajúceho sa činností uznaných organizácií iba na lode plávajúce pod vlajkou členských štátov, čo je v rozpore s požiadavkami platnými v súčasnosti.

(23) Po siedme, oddiel 3.9.3.3 časti 2 kódexu RO je totožný s odsekom 19 časti 2 kódexu III, a preto sa na toto ustanovenie kódexu RO vzťahujú aj úvahy vysvetlené v odôvodnení 19.

(24) Schopnosť Únie stanovovať, v súlade so zmluvami a s medzinárodným právom, vhodné podmienky uznávania organizácií, ktoré si želajú byť členskými štátmi oprávnené vykonávať prehliadky lodí a ich osvedčovanie v mene týchto štátov, na dosiahnutie cieľov Únie a najmä na posilnenie námornej bezpečnosti a ochrany životného prostredia, by nemala byť obmedzená žiadnymi ustanoveniami kódexu III ani kódexu RO.

(25) Systém vzájomného uznávania osvedčení o triede pre materiály, vybavenie a súčiastky, stanovený v článku 10 ods. 1 nariadenia (ES) č. 391/2009, je vymáhateľný len v rámci Únie, pokiaľ ide o lode, ktoré sa plavia pod vlajkou členského štátu. Pokiaľ ide o zahraničné plavidlá, uznanie príslušných osvedčení zostáva v právomoci príslušných vlajkových štátov, ktoré nie sú členmi EÚ v rámci ich výlučnej právomoci, najmä v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS).

(26) Na základe svojho hodnotenia Komisia stanovila, že ustanovenia kódexu III a kódexu RO uvedené v predchádzajúcich odôvodneniach sú nezlučiteľné so smernicou 2009/15/ES alebo s nariadením (ES) č. 391/2009, a v dôsledku toho so smernicou 2009/15/ES vzhľadom na prepojenie medzi týmito dvoma nástrojmi, ako je vysvetlené v odôvodnení 2, a mali by sa z rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice vylúčiť. Článok 2 písm. d) smernice 2009/15/ES by sa mal preto zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(27) Keďže kódex RO nadobudne účinnosť 1. januára 2015, táto smernica by mala nadobudnúť účinnosť čo najskôr po dátume jej uverejnenia.

(28) Výbor pre bezpečnosť na mori a pre zabránenie znečisťovania z lodí (COSS) neposkytol k opatreniam, ktoré sú uvedené v tejto smernici, svoje stanovisko. Vykonávací akt sa považoval za nevyhnutný a predseda predložil návrh vykonávacieho aktu odvolaciemu výboru na ďalšie prerokovanie. Opatrenia stanovené v tejto smernici sú v súlade so stanoviskom odvolacieho výboru,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

V článku 2 smernice 2009/15/ES sa písmeno d) nahrádza takto:

„d) ‚medzinárodné dohovory‘ znamenajú Medzinárodný dohovor o bezpečnosti ľudského života na mori z 1. novembra 1974 (SOLAS 74) s výnimkou kapitoly XI-2 prílohy k nemu, Medzinárodný dohovor o nákladovej značke z 5. apríla 1966 a Medzinárodný dohovor o zabránení znečisťovaniu z lodí z 2. novembra 1973

(MARPOL) spolu s ich príslušnými protokolmi a zmenami a doplneniami a súvisiacimi záväznými kódexmi vo všetkých členských štátoch, s výnimkou odsekov 16.1, 18.1 a 19 časti 2 kódexu na vykonávanie nástrojov IMO a oddielov 1.1, 1.3, 3.9.3.1, 3.9.3.2 a 3.9.3.3 časti 2 kódexu IMO pre uznané organizácie v ich aktuálnom znení.“

Článok 2

1. Členské štáty prijmú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 31. decembra 2015. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Tieto ustanovenia sa uplatňujú od 1. januára 2016.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli 17. decembra 2014

Za Komisiu

predseda

Jean-Claude JUNCKER